

# DE STICHTING ADMINISTRATIEKANTOOR (STAK) CONTROLEBEHOUD BIJ OVERDRACHT VAN HET FAMILIEBEDRIJF

## Kan u controle behouden na overdracht?

De overdracht van een onderneming wordt te vaak op de lange baan geschoven. Bij heel wat ondernemers breekt het angstzweet uit als de overdracht van het familiebedrijf ter sprake komt. Zodra de kandidaat-opvolgers op de deur kloppen om verantwoordelijkheden op te nemen in het familiebedrijf, steekt een dilemma de kop op.

- Enerzijds is er een motief bij de ondernemers om het familievermogen proactief over te dragen naar de volgende generatie om erfbelasting te vermijden. Door de invoering van het "nultarief" op schenkingen en de her-invoering in 2012 van erfbelasting (3%) op het vererven van familiebedrijven, heeft de Vlaamse decreetgever gezorgd voor een bijkomende stimulans om niet te lang te wachten met de overdracht van familiebedrijven naar de volgende generatie.
- Anderzijds kan een overdracht van het familiebedrijf aan de kinderen ook niet abrupt van de ene dag op de andere gebeuren.
  - Mogelijks is er binnen de volgende generatie tussen de kinderen onderling nog geen duidelijkheid wie er de competenties en/of de motivatie heeft om in het bedrijf te stappen en/of op langere termijn de leiding van het familiebedrijf op zich te nemen.
  - De ondernemer-overdrager wil mogelijks voor een aantal belangrijke beslissingen (bv. fusies, overnames, etc) nog gedurende een periode de zeggenschap behouden. Zo kan hij bv. vermijden dat de volgende generatie het familiebedrijf kort na de overname met een aanzienlijke meerwaarde verkoopt aan een concurrent.
  - Door het behoud van zeggenschap kan de ondernemer zich nog verzekeren van een inkomstenstroom uit het bedrijf (bv. dividendbeleid, bestuurdersbezoldigingen, gebruik van wagen, e.a.).

## Oplossing: Stichting administratiekantoor (STAK)

De STAK lost het dilemma op en laat toe om reeds aan vermogensplanning te doen in een stadium waar de kinderen nog niet (allemaal) klaar zijn om het finaal beslissingsrecht in handen te krijgen en/of om het roer van het familiebedrijf over te nemen.

De STAK is een instrument dat de mogelijkheid creëert om een onderscheid te maken tussen:

- enerzijds de **ECONOMISCHE EIGENDOM** onder de vorm van certificaten
- anderzijds de **JURIDISCHE EIGENDOM** nl. de zeggenschap op het niveau van de STAK

## Wat is een Stichting Administratiekantoor?

Een Stichting Administratiekantoor is een rechtspersoon die opgericht wordt bij notariële akte. Een STAK heeft geen leden (zoals een VZW) en geen vennoten (vennootschap). Het gaat als het ware om een **ZWEEVEND VERMOGEN**.

In de praktijk wordt meestal geopteerd voor een STAK naar Nederlands recht met een **ZETEL IN NEDERLAND** waar jaarlijks ook een (beperkt) aantal **FORMALITEITEN** vervuld moeten worden (o.a. een opmaak van vereenvoudigde jaarrekening en het houden van een algemene vergadering van certificaathouders).

Het **BESTUUR** van een Nederlandse STAK kan **VRIJ GEORGANISEERD** worden in functie van uw specifieke wensen en de concrete familiale situatie. Zo kan bepaald worden dat de ouder-overdrager voor een vaste periode (bv. tot 70 jaar) de enige bestuurder is. Er kan tevens een procedure uitgewerkt worden om één of meerdere van de actieve familieleden, eventueel samen met een onafhankelijke, als opvolgerbestuurder van de STAK aan te duiden na overlijden of ontslag van de overdrager.

## Concrete uitwerking: Stappenplan

### STAP 1: OPRICHTING VOOR NEDERLANDSE NOTARIS

De ouders brengen hun aandelen van het familiebedrijf onder in een STAK. In ruil voor de aandelen krijgen ze certificaten.

De certificaten vertegenwoordigen de "**ECONOMISCHE EIGENDOM**". De opbrengsten blijven toekomen aan de achterliggende certificaathouders.

De zeggenschap over de aandelen, de "**JURIDISCHE EIGENDOM**", komt toe aan het bestuur van de STAK, in casu de ouders. Het bestuur van de STAK kan volledig op maat georganiseerd worden en controleert het familiebedrijf gezien hij over het stemrecht beschikt op de algemene vergadering. Dit omvat o.a. het recht om bestuurders te benoemen en te ontslaan, de goedkeuring van de jaarrekening, het goedkeuren van de bestuurdersbezoldiging, dividenden en winstverdeling en het verlenen van kwijting.

### STAP 2: SCHENKING VOOR BELGISCHE NOTARIS

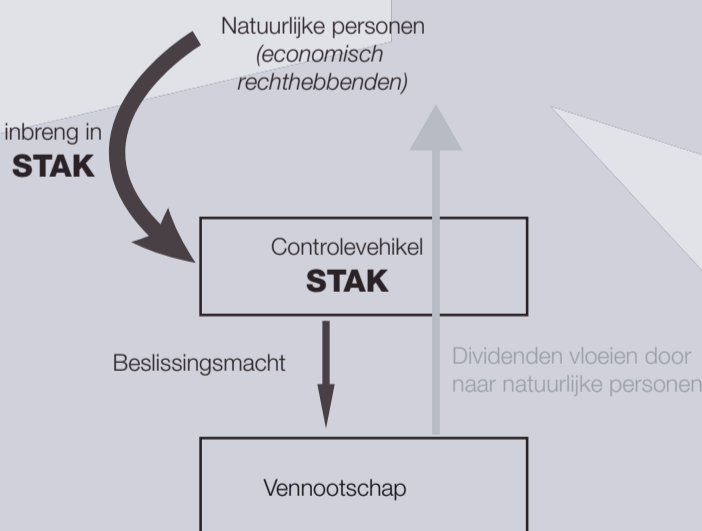
Na de oprichting van de stichting en de certificering van de aandelen kunnen de inbrengers overgaan tot een schenking van certificaten (in blote eigendom) aan de kinderen.

Na schenking van de certificaten zit de "economische eigendom" niet meer in het patrimonium van de ouders en wordt dit vermogen niet meer onderworpen aan de latere erfbelasting. Een schenking van certificaten gebeurt best voor een Belgische notaris, gezien er in het Vlaams Gewest een nultarief geldt voor schenking van aandelen van familiale vennootschappen (mits alle criteria vervuld zijn).

In de praktijk is het gebruikelijk om aan de schenking van certificaten een aantal voorwaarden te koppelen, bijvoorbeeld:

- Voorbehoud van vruchtgebruik: zo behouden de ouders niet alleen de zeggenschap, maar kunnen ze ook gedurende een vast te stellen periode genieten van de inkomsten (dividenden).
- Beding van terugkeer: in geval van vooroverlijden van één van de kinderen, komen de certificaten terug naar de ouders-schenkers (eventueel beperkt tot een bepaalde termijn).
- Verbod tot inbreng in huwgemeenschap of enige andere vorm van partnergemeenschap
- Verbod tot vervreemding of inpandgeving van de geschonken certificaten
- Etc.

## Schematisch



## Fiscaal regime

De STAK is **fiscaal transparant**. Dit betekent in essentie dat er voor de toepassing van de fiscale wetgeving geen rekening gehouden wordt met het bestaan van de STAK. Gezien zowel de dividenden als de verkoopopbrengst van de aandelen doorgestort worden (doorstortingsverplichting) naar de certificaathouder, worden deze inkomsten vanuit het Belgisch fiscaal oogpunt geacht rechtstreeks toe te komen aan de achterliggende rechthebbende (certificaathouder).

Op het niveau van de STAK is geen belasting verschuldigd, tenzij de STAK zelf handelsactiviteiten zou ontwikkelen, wat niet de bedoeling is. De STAK is dus een puur juridisch beschermingsvehikel zonder verdere fiscale implicaties.



Ludo Lievens, Lievens & Co Consulting

## Waarom kiezen voor de Nederlandse route?

Sinds 2002 is er in België een wetgevend kader om aandelen te certificeren via een Belgische Private Stichting. De Belgische stichting is minder soepel dan de Nederlandse Stak en kent dus minder succes. De belangrijkste verschillen zijn:

- Via een Belgische Private Stichting kunnen enkel aandelen van de BVBA, NV of Comm. VA gecertificeerd worden. Er is geen juridisch kader voor de certificering van aandelen van andere vennootschapsvormen of andere vermogensbestanddelen zoals vorderingen, effectenportefeuilles of kunstcollecties, waar dit in Nederland wel mogelijk is.
- De Belgische wetgeving schrijft voor dat een Stichting minstens 3 bestuurders moet benoemen die op een collegiale wijze het bestuur waarnemen, hetgeen vaak niet evident is binnen de context van een familiebedrijf.
- Door de verplichte publicatie is een Belgische Private Stichting ook minder discreet dan de Nederlandse STAK.
- Last but not least, biedt het feit dat een STAK in Nederland voortbouwt op een jarenlange traditie een grotere rechtszekerheid aan de ondernemer die controle wenst te behouden.

## Conclusie: Een STAK zorgt voor een zachte landing

Een succesvolle overdracht van het familiebedrijf naar de volgende generatie is een complex en geleidelijk proces.

De STAK kan zorgen voor een zachte landing gezien u enerzijds proactief de erfbelasting kan vermijden en anderzijds de overdracht van de zeggenschap kan organiseren.



Februari 2015  
Ludo Lievens  
Vennoot-Belastingconsulent  
Lievens & Co Consulting  
Corporate Finance  
www.lievens.be  
Wittemolenstraat 47, 8200 BRUGGE  
Bischoffsheimlaan 36, 1000 BRUSSEL